

Erdélyi Híradó

Kedden, Januarius' 19-dikén ($\frac{19}{1}$) 1830

Északám. Eggy. Státusok — Nagybritannia — Frantziaország — Belgaország — Burkusország
Muszkaország — Görögország — Törökország — Külömbfélék — Erdélyország — Kolosvár.

Északám. Eggy. Státusok

Az angl. Journálok jelentik New-Yorkból, hogy oda egynehány muszka Tiszt érkezett, olyan rendeléssel, hogy az északámériai tengeri dolgokat tanulják; és hogy a' muszka Tsászárnak szándéka van ebben a' tartományban hadihajókat vásárolni.

Nagybritannia

Valamint Londonban, úgy nyitnak meg most Bristolban is egy új Univerzitat. A' szükséges költséget alá-írás által gyűjtötték egybe. Minthogy itt a' tanulás kevesebb költséggel jár, mint Oxfordban, Cambridge-ben és Londonban; hibető, nem sokára elég tanuló gyűl abba.

Dec. 16-dikán történt Manchesterben egy irtóztató fellobbanás egy ottani nagy vendégfogadóban. A' ház' homloka alattvaló pintzéhen ütött a' ki, oly' kegyetlenül, hogy az úttára szolgáló alpadlatok mind felvetődtek, az ablakok, az egész házban, izreporra törtek, és mindenfelé távol szóródtak. Szerentsére, nem annyira szenvedtek a' ház' lakosai, de tsakugyan alig maradt köztök sérelem nélkül, kissebb vagy nagyobb mértékben, égés-sebet kaptak. — A' szerentsétlenséget ára kenik, hogy azelőtt 8 hónappal új páravezető tsöveket rakván-le, a' régi rozzantakat is ott hagyták, hogy to-

vább is használjanak. Ezek a' régi tsövek elromlottak mostanában, 's el kellett volna azokat háyni. De ezen dolgozván, a' pára kitört azokon a' fogadó' pintzéjébe, mely osztán egy ott égő gyertyától meggyűlván, okozta volna a' fellobbanást.

London, dec. 21. — A' legújabb tudósítások szerint Lissabonból, egynehány portugallus regementekben nyakasság' lelkét vettek észre, mely az arsenálbéli munkásokra is elragadt. Ezek közül öt-százan, letettek a' munkáról. Elvásban támodott katonai lázzadás ára kényszerítette Don Miguelt, ki a' spanyol határszélen sok kísérvél együtt vadászott, hogy Lissabonba nagy siettséggel vissza menjen. — Goa-ból hivatali tudósításokat vettek Lissabonban, hogy ezen bírtok' Gouverneurje nem akarta Don Miguelt megesmérni külömben, hanem csak ezen törvényes titulus alatt: Don Pedro' és Dona Maria da Gloria Királyné' Helytartója. — A' mi' Gen. Konzulunk Lissabonban Collin Mackensie Ur, úgyláttzik, a' jövendő megesmérés' előkészületeivel foglalatoskodik, mint britannus Kabinét' képviselője. A' spanyol Gen. Konzul, még tovább ment egy jó lépéssel, 's a' maga' Certificatumait így stilizálja: Don Miguel, mint Portugall,

Brasília' és Algarbia' Királya. Spanyolország a' brasíliai zászlót-sém bostátja-be kikötőibe.

A' Porta nagy munkásságot mutat már tengeri ereje' helyre-állításában, és úgyláttzik, mintha ebben egy jóakaró tanácsadóját találta volna fel Nagybritanniában; legalább, a' navarini ütközet által elpusztított egyenlőségnek Muszkaországgal, az erő' külső eszközeiben, helyre kellene állania; de a' mi, Görögország' elvesztése után, nem igen könnyű problema a' Portának.

A' Sunday Times (tempora diei solis, Híradó) azt erőssíti, hogy az a' hír, mintha Wellington Hgnek szándéka volna az Egyház' jövedelmét megkevesebbíteni 's a' nyereséget a' Státus' szükségére fordítani, nem igaz. Hogy valami változás eshetik az Egyház' jövedelmében, éről, tanácskozott némely Püspökkel, kik hajlandók voltak az ország-lószék' véleményére; de ha lesz valami megkímélt summa, ezt, egyedül-tsak az Egyház' javára fordíttják.

Frantzia ország

A' Revue britannique', Revue française', Revue de Paris', a' Corsaire', a' Figaro', a' Pandore' 'sat. tulajdonossai nevezetes pert kezdetek a' Voleur, Pirate, Kabinet de Lecture, Compilateur, Voleur politique et litteraire' sat. ellen. Kárpótlást kívánnak azok, a' tudományi tolvajságokért és ragadozásokért, mellyeket ezen Híradók ellenek elkövettek, a' jövedőkre-nézve pedig tilalmat, hogy akarmit ezután azokból ki ne írjanak.

A' frantzia Akadémia ismét Tagjává választotta, dec. 24-dikei Ülésében Arnaud és Etienne Urakat: mely ülésnél, nem igyelvén a' tsikorgó télre, számtalan bel- és külföldiek toúltak össze.

A' touloni Aviso, dec. 19-dikéről jelenti; hogy 2500 ember a' móreai ha-

diszállítványból, megérkezett Marseille-be, 's quarantaine-t tartottak ott.

A' frantzia revolutionnak tsak az a' híjja volt (így kiált-fel a' Gazette de Fr.), hogy nem a' hóhér' keze írta azt. A' frantzia Courierban dec. 25-dikán hirdetteik-ki egy újj Memoires pour servir à l'histoire de la revolution par Samson, exécuter des jugemens criminels pendant la révolution. (a' frantzia revolution alatt, e' volt a' hóhér)

A' Messenger des Chambres egy hírről beszéll, hogy Leuchtenberg Eugen Hertzeg és az ifjú Pruintzasszony Maria da Gloria, a' Don Miguel' volt jegyesse között, házasság volna munkában.

Belga ország

Haag, dec. 13. — Istennek hálá! az igazi Patriotáknak (így nevezik a' Hollandusok a' liberalisokat) az Oranje-Dynastia' barátjainak 's a' köz-szabadság' tünődései elenyésztek. Belgaország, nem lesz az ultramontanus Papság' coloniája, mint Irland. A' mi O'Conneleink és Schielleink gyalázatos megverettetést fognak kiállani. Az az Izenet, mellyet tegnap' a' második Kamarának által-adtak, királyi szókkal teljes, bővölködik erővel és méltósággal. Az országlószék, a' szóban forgó kérdésre, mely minden elmét gyöttrő várakozásban tartott, világosan és meghatározva kiáltotta Oranje booven!*) A' theocrato-demagogica factio (magyarúl legyen mondva) elfásult a' szokatlan erőhatalmon; a' jószívűek — örvendeznek.

A' portugalli szökevények, kik a' múlt esztendei május hónap-olta Bruggeben laktak, ide haggyák apránként ezt a' várost. Dec. 20-dikán, minden Altiszt,

* A' republicai Principisták', Prinsman-ok' választott kiáltások volt ez másszor: Oranyi felül! az akkori Patriotákkal ellenben, kiknek tsűf nevek Pumi (kees) volt — akkor.

feleségestől, gyermekestől Ostendebe mentek, hogy a' már ottvalókkal, a' mint mondják, Rio-Janeiróba hajókázzanak. A' Tisztek és polgárok, itt maradtak.

Amsterdam, dec. 24. — A' hollandiai nagy északi tsatornán foglalatokodnak most itt, mely beállott, és ezt vagdalják-fel, hogy a' tengeri hajóknak jeget-törjenek. De a' mint a' nevékedő hideg magát viseli, ezen munkának hasonló sorsa van a' Penelope' hímvarrásához, — a' mit nappal nagy bajjal dolgozott, éjjel mind felbomlott.

Burkusország

Berlin, dec. 25. — A' felsőbb Társalkodásokban, rendkívülvaló részvétellel beszélnek itt a' Görögökről, noha nem éppen oly' kézzel-foghatólag, mint amaz, a' Görögökre-nézve halhatatlan Genfi Polgár, — a' Görögökről, kiknek jövődő sorok a' londoni értekezésekben már, éről az oldalról, meghatározva volna kimondva. Igaz, hogy ez a' meghatározás is, tsak javallat, melynek bevételét a' török országlószéknél végre-hajtani reménylik. Tsak a' volna még hátra, — mi-formán fogna az ő' jövődő Fejedelmek, ki különben már ki volna választva, beiktatni. Némely erős monarchisták, egy olyan legitimitás' mindenképpervaló bátorságba-helyheztetésére, elmúlhatatlannak tartanak egy formális rendel-járó nép-helybe-hagyást.

Szembe-tünőül veszik-észre, mennyire nevékednek a' köz-Híradókban, és különösen itt is, mindenféle tudósítások Muszkaországból, sokaságjokban és minéműségjekben, egy-idő-ólta; a' mi szükségésképpen a' cultura-mozgás' egy igen örvendetes emelkedésére mutat ebben és ezzel a' nagy Birodalommal.

Muszkaország

Nov. 22-dikén útaztak-el a' török fogjok, kik akkorig Tiflisben tartózkod-

tak, ásiái Törökországba, úgymint: az erzerumi Seraskier, Mehmed-Salih-Basa; az erzerumi Basa, Osman; az elébbi anapai Basa, Abdullah; a' diwrai Basa, Amat; a' bajasidi Basa, Baljul; és a' Desterdar-Effendi, — mindenik a' maga' alkalmatosságán. Követték őket az ő' számos kísérői s a' többi hadi fogjok. Hogy útazásokban kényyekre mehesse-nek, mindenütt helyes rendeléseket tettek erántok.

A' Senatus-Híradóban, dec. 9-dikéről, van egy Ukas, mely által a' Ministereknek, ÖFge' által megerősített egy Végzése köz-hírré botsáttatik, mely egy Actia-Eggyesület' felállítását (Tula-ban) megengedi a' tehénrépa- (mangold, runkel) tzuikor-főzésre. Ezen Kompania' rendtartására készült írás' kezdete, így szóll: "A' földmívelési termények' rendkívülvaló alacsony ára, esztendőről-esztendőre kevesebbitik a' földbirtokosok' felemelkedések' lehetőségét, egösszen elpusztítottják az ő' gazdaságjokat és alig fizetik meg a' szegény ember' fáradságát. Ezek a' környületek sok tulajdonost kényszerítettek a' dolgok' ezen állapotja' megjobbításának újj eszköze' keresésére. A' legjobb, és nem sok előre tejendő költséget kívánó mód, a' tzuikorkészítés, tehénrépából. Egynehány, az ő' betsület-jekről és igaz beszédjekről esméretes földbirtokos állítása szerint, egy dessätine szántóföldön termő ilyen répa' mennyisége, tzuikorrá készítve, behoz 600-1000 rubelt. Ha ezt a' hasznót a' mi' gabona-dessätinünkel egybe-hasonlítjuk; melyből a' legjobb, még -tsak 120 rubelt sem ígér; úgy ama' haszon igen szembetünő, és mindenönknek ad okot, hogy azon tárgyal jobban megesmérkedhessünk. — Ezen végtárgy' elérésére, egy társaság fog felállani Tula városában, melynek az a' tzélja, hogy a' tehénrépát ke-

reskedői módon természeték, 's abból tükrot fábrikálnak. Olyan módon, ezen nemzeti-keresetmunkásság' fontos ága, a' tulai Társaság' számadása' publicatiója által, végre, köz-esméretre jut. Nem tudálkozhatunk rajta, hogy más európai országokban a' tehénrépa-tzúkor' fabricatiója még jobban el nem terjedt. Ott minden — föld, munka és épület, drágább mint nállunk, a' tzúkor pedig sokkal oltsóbb: és, azon vidékeken; vannak még más termények, mellyek a' földmivelőknek ugyanazon hasznot hajtják. Hanem, ezen természeti akadályok nélkül is, erőssítik a' frantzia Statistikusok, hogy öt esztendő-múlva, egy font telepi-tzúkorot-se fognak behozni. Muszkaországban felszámíálhatatlan a' tehénrépa-tzúkor' haszna. — Magából a' rendtartásból kitéttzik, hogy a' Kompánia' tárgya abból áll — a' földbirtokosoknak próbák által megmutatni, milyen hasznos Muszkaországban a' tehénrépa-tzúkor-készítés, és őket az efféle tzúkor-fábrica' szaporítására biztatni. Ezen tárgy' elérésére, az Actia-Társaság földet veszen vagy árendál-ki Tula mellett, hogy azon egy fábrikát állíttson-fel, tehénrépát természetesen, a' parasztokat annak természetése' módjára megtaníttsa, és azon Actionariusokat, kik olyan fábrikát állítanak-fel, tanítás, planum, 's ha lehet machinák által is segíttsek-fel. A' Társaság, fenntartván magának hogy környületek szerént jobban ki fog terjeszkedni; most elősször, tsak 250 actiát, 200 rúbelével fog kiadatni, mely summát mindjárt be kell adni; hogy 50,000-ból álló summa készen legyen. A' Társaság 25 esztendőre áll-fell, és a' szözatok többségénél-fogva, tartósságát tovább terjesztheti. Esztendőnként, számot-vet, 's elosztja az Actionariusok között a' nyereséget, ha lessz Actionariusoknak, Nemes-embert,

Papot és Kereskedőt az első rangukból veszen-be. Húsz actiánál többel senkinek-se szabad bírni.

Odessában, mind-tsak a' házak', de kivált' az értz- és papirospénz' füstölésével bajlódnak. Ezen foglalatosság' végre-hajtásával gondolták, hogy a' városban helyre-állíthatják a' szokott járást-kelest. — Dec. 9-dikén, megszagatván egy erős szél egy kis-korig a' tenger' jegét, némely életrevalóbb ánglus és sardiniai hajók éltek a' jó alkalommal, kiindulván a' Bosphorus-felé, míg a' többi ügyetlen olasz Kapitányok 's engedetlen Matrótzok, ámbár meg vóltak rakodva, elmúlatták azt, 's ha a' tél erős lessz, híhető, itt kell nekik telelniek.

Görögország

Az ezelőtt Görögországban kijött frantzia Journál helyett — Courier d' Orient — most, egy másik indúlt-el, Courier de la Grèce nevezet alatt, melyben Görögország' Előközlőjének a' Senátushoz ez az izenete is fordul-elő: "Kéttségkívül örömmel fogják hallani Uraságtok, hogy az 500,000 frank hátra-lévő subsidium az országlószek' kezébe jött. A' frantzia Residens azon reménységgel biztat, hogy az ő Fges Monarchája méltóztatni fog jóvóltát tölünk ezután is meg nem vonni, ha annak haszna-vétele, a' mit nyerrünk, a' háza' javára valóságos gyümölytsöt hoz. ÓFge. a' frantzia Király megkoronázná kívánságainkat, ha ÓFge, Szövettségeseivel együtt garantírozna az a' 60 millió frankot, mellyet költson akarunk felvenni. Lépéseket tettünk ezen kezesség eránt, 's várjuk a' kimenetelét. Azt is tudják Uraságtok, hogy X-dik Károly' bőkezűségének sok fegyver- és kézségbeli tárgyakat köszönünk, a' gyalogság', pattantyúság' és lovasság' részére. Azon 6000 fegyver és 12 tábori ágyú, mellyeket a' muszka Tsászár ÓFge' nagy-

lelküségéből éppen most vevénk, jó-formán szaporodott rendes katonaságaink hadi-eszköze. — Görögország, nem mutatná jobban ki háládatosságát Fges. Jól-tévői eránt, mint ha ezen katonaság' jó rendbeszedésére kettőztetett erővel iparkodna; melyben a' Senátus' segedelméhez bízunk. — Nauplia, nov. 4. 1829. Az Elölülő: Capodistrias; Statustitoknok: Spiliadis.

Barthelemy Úr egy fájdalmas zenebonát nyomott itt el mostanában. Azok a' Palikárok (görög katonák) kik Lepantonál állottak, 's itt, minden nélkül szütkölködtek, tsaknem éhel haltak-meg, lázszasztást indítottak, és hogy a' földszorúlaton által Argosba mennek, — ezzel fenyegetődtek. Az ezen pártütésen megijedt Elölülő, nyomon irt a' frantzia Generálnak, 's kérte őtet — küldjön katonaságot a' rebellisek ellen. A' Gen., minekelőtte ezt tenné, akarta tudni — mi indította a' Palikárokat a' lázzadásra, 's Barthelemi Úrra bizta, hogy tudakozódna rólla. Egy fregatte és egy válogatott kompánia vólt parantsolatja alá adva, 's teljes hatalmat adtak neki, a' rebellionak, ha lehet, elnyomására; a' lázzadás' fejének pedig, minden esetre tudokra adni, hogy, ha Móreába szándékoznak, ő a' kórinthusi szorosra fog állani, és egész meghatározással ellenek-állani nekik.

Barthelemi Úr elmegyén Lepantoba, a' hol őtet ezek a' szegény emberek igen szívesen fogadták. A' frantzia Tiszt, saját szemeivel látás által bizonyíthatta, hogy ők, tsak a' legnagyobb nyomorúság által kénszerítették a' pártütésre. Hét hónapi hátra-maradt 'söldjokat követelték ők, és a' város' elfoglalása-ólta, tsak egynehány utzia megromlott lisztet kaptak, mellyet meggyürván, 'sarátnakban süttötték-meg kenyérnek, "mellyet a' kutyák-sem ettek-meg." Ezen szókkal írja

a' tudósító. Barthelemy Úr hosszason értekezett a' Suliótakkal és Rumeliótakkal. Elvégezték osztán a' dolgot mindeneknek meglegedéssekre. Az Elölülő köszönőlevelet irt Barthelemy Úrnak, és Barthelemy Ur' közbenjárására, lefizettek ezen szerentsétlen Palikároknak 5 hónapi 'söldöt; mellyet nekik régen megígérték vólt. — Valóban azt lehetne mondani: hogy ezen az országón különös balsors hatalmaskodik. Nov. 15-dikén elsűjedt egy görög hajó; mely a' mi' katonaságunk' felváltására rendelt rendes görög katonaságot hozta Koronba. Más-nap' nagy gyűlés támodott Modonban éjtszakának idején, mely a' mi' seregeinknek sok dolgot adott. A' hónap' 17-dikén felfordított a' szélvész a' navarini hajótanyán egy austriai kereskedőhajót; 18-dikán esett a' navarini veszélj; mely által a' mi' hadseregünk gyászba borúlt: 19-dikén erős földrengés történt a' tengerpartok mentében, mely az alvókat Modonban felébresztette, és sokan, noha rendkívül rossz idő vólt, a' szabadég alá, kiszaladtak. — Mindezek a' sok viszontagságok, egyik indító-okai, hogy a' mi' katonáink' nyughatatlanságát neveljék. A' legutolsó szállítvány, melyhez az ágyúság' minden szeméjje tartozik, dec. 15-dikén indulna-el. A' matériáléiból, tsak a' hadiszállítványhoz tartozó, várostromló szakaszok' ágyúi és tadjái mennek-el; a' többit által-adják a' Görögöknek, és a' mi' Tisztjeinknek az utolsó egész hónapban az inventálással vólt dolgok.

Törökország

Serbiából, dec. 20. — A' muszka hatalom nagyobb kiterjedését Asiában, mellyet az alkudozások' fő-végtárgyának tartanak, nagyon fontosnak tartja Anglia politikai és kereskedési tekintetben, és irigy-szemekkel nézi azt. A' muszka

főszállás, Burgásban marad télen által, és a' Sultán, bízható, nem sokára vissza fog térni a' Serailba, Konst.poljba: De tavasszal, Adrianápoljba fog menni, hogy a' kormányozás' minden ágát maga szedje rendbe. Sok jót várnak ezen rendszabástól, mivel' jobbításról van a' kérdés, és az eddig volt státus-principiumban valami kedvezést akar be viinni; itt akarja a' reformatiót elő-mozdítani.

A' Nagyvezír, még Sumlában van; de Konst.poljba hívják. Nem örömost áll ugyan ő ellent ezen parantsolatnak, elmegyen, hogy magaviseletéről számot adjon. Azomban, nem szükség' neki az életét féltetni, mert egy igen fontos személynél garantirozza azt, és meg van neki ígérve hogy semmi bántása nem lesz, még ha hibásnak találtatna is: hanem hivatalából teszik le.

A' Courrier de Smyrne, nov. 8-dikéről, egy tikkeliében, ezen fennírás alatt: "Görög-elrekesztés" így szól: "Egy utazó, ki Metelin szigetről jönn, az ángkorvette, Wespe' Kommandánsától azt hallotta, hogy a' volói öblöt újra bezárták a' Görögök. A' Wespe 5-dikén jött meg Vurlába, a' hol Malcolm Adm. annak tudósítását vévén, nyomon elvitorlázott az Archipelagusra, 4 hadi-hajóval... Elkezdődött 'hát már a' versengés Görögország' Elölülőjének mindég nevezkedő követelése és az áng. Kabinét' végzése között, mellyek a' közbenjáró-Protokoll' meghatározott értelműn épülnek. Majd megláttjuk most ki lesz kéntelen hátrálni. Azt sem ok nélkül hisszük, hogy a' görög újj herekesztés éppen úgy nem tettik Rigny Űrnak, valamint Malcolm Admirálnak.

Az éginai Híradó nov. 20-dikéről, jelenti: "Egynehány nap-ólta, Rigny Vice-Adm. a' Conquéant liniabajóval és 2 briggel Smyrnából jövé, megérke-

zett a' mi' hajótanyákon. Malcolm V. Adm. nov. 9-dikén érkezett oda, 2 liniabajóval, egy fregattal és 1 briggel, Vurnából, 4 napi hajókázás után. Ugyanoda érkezett még nov. 12-dikén, 3 más ánglus hadihajó, ú. m. egy korvette Epidaurusból, és másik Napoliból, és 1 brigg Vurlából.

A' Courrier de Smyrne, a' Frantziáknak Móréából leendő teljes kitarodássokra ezt írja Navarinból: "Valjon örül-e ennek a' rendszabásnak az Elölülő? — ezt kérdezik az emberek egymástól, mióta ezt a' hírt meghallották; és az érevaló felelethez, szükséges a' dolgok' itteni fekvését érteni. — Az Elölülő, nem szereti a' Frantziákat, az ő' ország-lássok' formája, az ő' szeméjjes függetlenséggek, az ő' szabadság' systemáján épült képzeletjek, mindezek, nintsenek inynye szerint egy olyan embernek, ki egy határtalan Fejedelem' akaratja' és katonai hatalom' segédelme alatt szokott élni. A' frantzia karakter' nyíltsága azonkívül, nehéz ÓExájának, kinek ezen fogra felemelkedni, igen terhes. Az ő' meggyőzhetetlen antipathiája ezen nemzet ellen, kitették a' legkissebb szerkezetekben is, 's a' Frantziák soha-se fognak áramenni, hogy az ő' bizodalmit megnyerjék. Hanem, Frantziaországnak, vannak — pénze és néha Ministerei is, kik rendkívül könnyen, és az első megsalattatásra vesztegetnek. Minthogy az egykisség megszokta, magának hízelkedni; tehát, mindenek felett hízelkedést kíván az mástól, és sok, még megkülömböztetett férfiak is tehetetlenek ennek a' behatásnak ellent-állani — mely az ő' nemes büszkeségeknak 's jó-szívűségeknek a' következése. Capodistrias Gróf igen nagy hasznát tudta ennek a' frantzia nemzeti karakter' hajlandóságának venni — és éppen ilyen vezetőre volt szüksége egy eny-

nyire megszorult nemzetnek; az által, sok pénzt és valami passiva védelmet szerzett ő, mely sok környületek között olyan tetteket, mellyek az európai nagy Kabinétok' méltóságával ellenkeztek, jóakarattjával palástolta. A' hadsereg' jelenléte jótétemény volt a' hazának, melyet ez civilizált és meggazdagított: de ez, legkisebb gondja volt az Elölülőnek; mert, azt kellett neki óhajtani, hogy az a' védelem tovább tartson, melynek hatásai minden hónapban fél milliót mutattak ki. Ez a' tikkeli tehát nagyon fontos volt ÖExájának. A' Frantziaországba vissza-menetel már, kétségekívül elmettzi a' jöltévő pártfogás' ezen kötelét, és Görög- 's Frantziaország között, tsak olyan szerkezetet hágy, mint akarmelyik más státusok között szokott lenni. Ezután, úgy fogják ötöt betsülni, a' mint ő betsül másokat. Sem a' Görögök' hajlandóságát nem tudta ő' magának megszerezni, sem pedig a' beküldött segéd-kütföket megkímélni. Kéntelen tehát most egyszerre, pénz és védelem nélkül olyan nép' közepette találni magát, melyben néki sok ellensége van. Azonkívül, szembe-shállott ő Angliával, ezt, tsaknem kardra hitta, és ezen Kabinétot, mellyet kímélni kellett volna, ellenségévé tette.

Corfuból írják 's gondolják, hogy a' Porta megegyezett volna a' Hatalmak' javallatjában Görögország' újj határára nézve, 's Pátrásból jelentenek, hogy Áthenét 's Negropontot által adták volna már az Ypsilanti' seregének. Sokan azt hiszik, ha Capodistrias Gróf Görögországot oda hagyja, újjra divattjára kelne az elébbi intselkedés az ország' belsőjében, mellyet ő oly' ügyesen tudott eliktatni. Nem könnyű kérdés — Görögországnak Fejedelmet adni, 's Capodistriás Grófot megtartani, másodíknak.

Külömbfélék

Adott-ki mostanában Adelung Fridrik Ritter a' Sanscrit-nyelv' literaturájának egy próbáját. Az ezen Munkában felhozott Irok' száma 380. Ezek közt van 170 Indus, 6 Persa, 63 ánglus, 78 német, 40 Frantzia, 8 Dánus, 5 Muszka, 4 Hollandus, 1 Lengyel és 1 Görög.

Egy frantzia Tiszt írja Móréából (Journal de Toulouse) a' mi következik: "A' mi' Tudósaink (a' tudományos Biztosságból, kiket Görögországba küldöttek) találtak Olympiában (Móréaban), az Alpheus' iszap-mosásában, egy nagy gyönyörű Jupiter-templomnak a' töredékjeit. Görögország' Elölülője, engedelmet adott a' frantzia katonaságnak, a' feltalált bétés töredékek' elvitelére, hogy azzal a' régiség' párisi Museumát gazdagítsák. Ezt a' terhes foglalatosságot Trutat Kapitányra bízták; kinek fáradhatatlan buzgósága minden nehésségeken által gázolt, minden monumentumokat Navarinba hordatott, mellyeket még novemberben hajóra raktak.

Angliában, Liverpoolban azon rajzon munkálkodnak, hogy ezt a' várost a' vele által-ellenben, a' Mersey-n túl fekvő Cheshire-al, földalatti út (tunnel) által egybe-ragasszák, a' foljóvíz alatt. De hogy ahhoz egész bizonyossággal foghassanak; először, tsak egy keskeny, 3--4 talp szélességű al-úttal akarnak próbát tenni; mely, a' hegyalljai pirtzékhez hasonló aljuk - experimentum, még is-tsak belé-kerül 4--5000 fontba.

Nem nyomtatnak többé angliában közönséges sajtóval, mely 1 óra alatt legfeljebb is tsak 5--600 árkust nyom. A' mechanica sajtó 2400--2800 árkust nyom egy óra alatt. Az ilyen sajtó, kerül 6000 forint ezüst pénzben: a' gőz-sajtó pedig, jóval drágább.

A' Globe dec. 19-dikén ezt mondja: "A' brasiliai bánya-actiák' speculatioja rendkívülvaló elterjedést nyert ma, úgy hogy 98-ra hágott a' fel (két századrész híján, alpari). Oka volt egy megérkezett tudósítás, hogy azon hegyek' bányái, sept. utolsó hetiben, mindennap' 70 font aranyat adtak. Ez vezette osztán a' speculatiót a' többi bányákra is, kivált' a' National-Brasil bányáira, az Anglo-mexican-ira és az United-mexican-Társaságé-ira. Az a' hit, hogy az ekkorig veszett-névelgúnyolt bánya-szemlélődések, végre, tsakugyan szerentsés kimenetelre fordúlhatnának, olyan bizodalmot nyert, hogy a' mai obligatiók' beurse-jében, vakvetekedéssel állottak neki a' bánya-actiáknak, és igen felverték azokat.

Erdélyország

A' M. Vásárhelyi Betegek'-háza Előjárói kötelességeknél fogva közönséggé teszik, hogy az irt Betegek házába az el múlt 1829-dik Esztendőben

vétettek fel 180 betegek: — ezek közzül meg holtanak kilentzen, mostben gyogyuló félben vangynak 18-an

Ezek közül ingyen tartattanak 137-en mértékletes fizetés mellett 43-an

Vallásokra nézve voltak:

- Rom. Catholicusok - 57
- Evang. Reformátusok - 74
- Evang. Lutheranusok - 5
- Görög Hitet vallók - 14
- Egyesült Görög Hitet vallók 30.

Ki adta a' Protokollaris Tabellából

Med. D. Szotyori József.

Fájdalommal vólt kéntelen a' Directio sokakat vissza utosítani kik ezen jöltévő Intézetbe enyhüléseket keresték: mert az Intézet érteke szükségeibez képpest nagyon tsekély. —

Néhány ember barátok segedelmének köszönhettyük ezen Intézet fel állását, és lassanként való gyarapodását. —

Ha többen vennék szivekre hogy az ilyen köz hasznu Intézetek Hazánkba tsak az egyes Hazafiak segedelme által állhatnak fenn, ha többen tennének az emberiség oltárára bár mi kevés áldozatokat, rövid időn virágzobbá lennének ezen 's más köz hasznu Intézeteink. — Mig a' közlelküség közönségesebb nem leszen, távol hátra maradunk más ki mivel Nemzetektől. — Kevesen keveset tehetnek sokaknak egyesített munkás akarattya tsudákat hozhat elé. Ezen meg gyözödéssel ujjabban meg hivom Kedves Hazámfiat és Leányait ezen jöltévő Intézet felsegíltésére. —

Zeyk Dániel.

A' M. Vásárhelyi Nosoc. Dep. Elölülője.

Kološvár

T. T. P. P. Buzna Prof. Úr' directioja alatt álló Observatoriumbeli Thermometrum szerént —

Jan. 4-dikén vólt a' legnagyobb hideg, reggeli 7 órakor = 19.1/2 gradus.

Nemesi Jószágot

keres egy jó gazda, Arendába. — A' kinek efféle Jószága van; jelentheti magát a' Híradó Kiadójánál.

Házak, Majorok és Kertek vannak Kološvárt szabad kézből eladó. — Ezek eránt is ugyanott jelenthetik magokata' venni szándékozók. Vannak nagy telkek és Kertek is, falusi Jószágokkal cambilándók.

Keresés

Egy kitsiny falusi Jószágot keres valaki zálogban, költsön-pénzért, vagy ha kinek tettik — rész-szerént kész pénzért, egy-részént pedig Kološváron fekvő Realitásért.

Jelentés

A' 9-dik számú Híradóval el fog indulni vagy egyik vagy másik Tódlék, jan. 30-dikán, Szombaton.